

Skema 1
Erklæring om investeringsbeslutningers vigtigste negative indvirkninger på bæredygtighedsfaktorer

Finansiell markedsdeltager Pensionskassen for Farmakonomet (LEI: 549300DP2HAMKPKZJ532)

Sammenfatning

Pensionskassen for Pensionskassen for Farmakonomet (LEI: 549300DP2HAMKPKZJ532) tager hensyn til de væsentligste negative indvirkninger af sine investeringsbeslutninger på bæredygtighedsfaktorer.

Denne erklæring omfatter referenceperioden fra den 1. januar 2022 til den 31. december 2022. Da PKA offentliggør denne erklæring for første gang i forbindelse med referenceperioden 1. januar 2022 til 31. december 2022, er det ikke muligt at lave en historisk sammenligning af en periode forud for denne referenceperiode.

Det skal bemærkes, at data generelt er en udfordring og vil være det en årrække. Derfor er de data, som vi offentliggør nedenfor, behæftet med usikkerhed og offentliggøres efter bedste evne. Opgørelsesmetoderne udvikles også løbende for at få et så retvisende billede som muligt. Det vil indebære, at tallene kan ændres de kommende år, i takt med at datakvaliteten og opgørelsesmetoderne forbedres. Data er baseret på data fra dataleverandøren ISS for det børsnoterede marked. Derudover har PKA efter bedste evne indsamlet data for PAI-indikatoren vedr. CO₂ for investeringer i danske ejendomme, infrastrukturinvesteringer og enkelte investeringer i ikke-noterede virksomheder. Dækningen for scope 3 er begrænset og behæftet med særlig stor usikkerhed.

Ud over de obligatoriske PAI-indikatorer har PKA valgt at inddrage fire frivillige indikatorer, selvom lovkravet kun er at vælge to. De fire indikatorer er:

- Investeringer i virksomheder uden initiativer til reduktion af CO₂-emissioner
- Arter i naturen og beskyttede områder
- Investeringer i virksomheder uden politik til forebyggelse af arbejdsulykker
- Manglende menneskerettighedspolitik.

PKA ønsker at være en ansvarlig investor og at integrere bæredygtighedshensyn i alle investeringsbeslutninger. Det betyder, at vi i relation til de enkelte investeringer blandt andet ser på miljømæssige, sociale og ledelsesmæssige forhold vedrørende respekt for menneskerettigheder, arbejdstagerrettigheder og bekæmpelse af korrupsion og bestikkelse.

PKA investerer ikke i kontroversielle våben, som strider imod internationale konventioner, og investerer ikke i selskaber, der producerer tobaksprodukter. Vi investerer ikke i kulmineselskaber eller oliesandselskaber, som vi vurderer, ikke er omstillingsparate – dvs. ikke har en konkret og troværdig plan for at afvikle disse aktiviteter. PKA investerer heller ikke i kulforsyningselskaber, hvor den samlede andel af omsætningen fra kulaktivitet er mere end 20 %, hvis selskaberne ikke er omstillingsparate. Desuden udøver PKA aktivt ejerskab gennem en række aktiviteter, herunder overvågning, dialog, stemmeafgivelse, samarbejde med andre investorer samt rapportering. Det kan medføre, at et selskab ekskluderes fra PKA's investeringsunivers.

Summary

This statement covers the principal adverse sustainability impact of The Pharmaconomists' Pension Fund (LEI: 549300DP2HAMKPKZJ532) that considers principal adverse impacts of the investment decisions on sustainability factors. This statement covers the reference period from 1 January 2022 to 31 December 2022. As this is the first year of reporting there is not data to compare to in 2021. It is a challenge to collect data to the report and it is expected to be the case for several years. Data published below is subject to a high degree of uncertainty and publication is on a best effort basis. In addition, the methods of calculations are still developing to ensure a true and fair view. As a result, the data will change going forward as data quality and methods of calculations improve. Data for listed equities and bonds is from the third-party data provider ISS. PKA has also on best effort collected PAI-indicators for CO₂ emissions for investments in real estate in Denmark, investments in infrastructure and for some investments in non-listed companies. Data on scope 3 emissions is limited and uncertain.

Besides the mandatory PKA has decided to add four additional indicators which is two more than required by the legislation. The four indicators are:

- Investments in companies without carbon emission reduction initiatives
- Natural species and protected areas

- Investments in companies without workplace accident prevention policies
- Lack of a human rights policy

PKA is a responsible investor and integrates sustainability into all investment decisions. For each investment environmental, social and governance issues are considered including respect for human rights, labor rights and anti-corruption and anti-bribery.

PKA does not invest in controversial weapons contravening international conventions and does not invest in companies producing tobacco. PKA does not invest in companies exposed to coal mining or oil sand unless they are willing to adapt to a more sustainable business. Also, companies with more than 20 % of revenue for coal utilities are excluded from our investments unless if they are willing to adapt. In addition, PKA engages in dialogue with companies that are potentially involved in controversies or are breaching PKA's policies for responsible investments. Furthermore, PKA is part of relevant international investor forums which aim to influence companies to move in a more sustainable direction and PKA votes at organizations annual general meeting to push them in a sustainable direction. This can lead to further exclusions of companies from PKA investments.

Beskrivelse af de vigtigste negative indvirkninger på bæredygtighedsfaktorer

Indikatorer for investeringer i investeringsmodtagende virksomheder

Indikator for negativ indvirkning på bæredygtighed	Parameter	Indvirkning 2022	Indvirkning 2021	Forklaring	Trufne foranstaltninger og planlagte foranstaltninger og mål fastsat for den næste referenceperiode	
KLIMARELATEREDE OG ANDRE MILJØRELATEREDE INDIKATORER						
Drivhusgasemissioner	1. Drivhusgasemissioner	Drivhusgasemissioner scope 1 (ton)	57.321	N/A	Data er fra ISS for børsnoterede aktier og obligationer (inkl. stat og realkredit). Desuden data for infrastruktur, danske ejendomme og enkelte unoterede virksomheder. Intensitet omfatter kun børsnoterede investeringer.	PKA har målsætning om en reduktion af CO ₂ -aftryk på 29 % i 2025 for børsnoterede aktier, derivater, ejendomme og erhvervsobligationer i scope 1 og 2., og 50 % reduktion i 2030 for børsnoterede aktier, derivater, ejendomme, erhvervsobligationer og infrastruktur i scope 1 og 2 og 3. Investeringsporteføljen skal være CO ₂ -neutral i 2050.
		Drivhusgasemissioner scope 2 (ton)	14.538	N/A		
		Drivhusgasemissioner scope 3 (ton)	593.752	N/A		
		Drivhusgasemissioner i alt (ton)	665.611	N/A		
	2. CO ₂ -aftryk	CO ₂ -aftryk (scope 1, 2 og 3) (ton/mio. EUR)	511	N/A		
	3. Investeringsmodtagende virksomheders drivhusgasemissionsintensitet	Investeringsmodtagende virksomheders drivhus- gasemissionsintensitet (scope 1,2 og 3) (ton/mio. EUR-omsætning)	1.199	N/A		
4. Eksponering for virksomheder, der er aktive i sektoren for fossile brændstoffer	Andel af investeringer i virksomheder, der er aktive i sektoren for fossile brændstoffer	5%	N/A	Data er fra ISS for børsnoterede aktier og	PKA investerer ikke i kulmineselskaber eller oliesandselskaber, som vi vurderer, ikke er	

				obligationer.	omstillingsparate. Der investeres ikke i kulforsyningselskaber, hvor den samlede andel af omsætningen fra kulaktivitet er mere end 20 %, hvis selskaberne ikke er omstillingsparate. Derudover udøves aktivt ejerskab i stigende grad bl.a. i samarbejde med andre investorer.
5. Andel af forbrug og produktion af ikkeved- varende energi	Andel af investeringsmodtagende virksomheders forbrug af ikkevedvarende energi og produktion af ikkevedvarende energi fra ikkevedvarende energikilder i forhold til vedvarende energikilder udtrykt i procent af de samlede energikilder	Forbrug: 68% Produktion: 1%	N/A	Data er fra ISS for børsnoterede aktier og obligationer.	PKA investerer i stadig stigende grad i vedvarende energi fx solcelleparker over hele verden for at bidrage til, at andelen af forbrug og produktion af ikkevedvarende energi falder og dermed udledningen af CO ₂ .
6. Energiforbrugsintensitet pr. sektor med stor indvirkning på klimaet	Energiforbrug i GWh pr. mio. EUR i indtægter for investeringsmodtagende virksomheder pr. sektor med stor indvirkning på klimaet:			Data er fra ISS for børsnoterede aktier og obligationer.	PKA investerer ikke i kulmineselskaber eller oliesandselskaber, som vi vurderer, ikke er omstillingsparate. Der investeres ikke i kulforsyningselskaber, hvor den samlede andel af omsætningen fra kulaktivitet er mere end 20 %, hvis selskaberne ikke er omstillingsparate. Derudover udøves aktivt ejerskab i stigende grad bl.a. i samarbejde med andre investorer.
	Landbrug, skov og fisker	0,3	N/A		
	Råstofudvinding	0,9	N/A		
	Fremstillingsvirksomhed	0,7	N/A		
	El, gas og fjernvarmeforsyning	3,5	N/A		
	Vandforsyning	1,4	N/A		
	Bygge- og anlægsvirksomhed	0,2	N/A		
	Handel	0,1	N/A		
	Transport	1,9	N/A		

		Fast ejendom	0,5	N/A		
Biodiversitet	7. Aktiviteter, der påvirker biodiversitetsfølsomme områder negativt	Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder med anlæg/aktiviteter i eller tæt på biodiversitetsfølsomme områder, hvis disse investeringsmodtagende virksomheders aktiviteter har en negativ indvirkning på disse områder	0%	N/A	Data er fra ISS for børsnoterede aktier og obligationer.	PKA har i 2022 vedtaget en politik for håndtering af afskovning. PKA ønsker ikke at investere i selskaber, som er involveret i afskovning. PKA har i 2020 underskrevet Finance for Biodiversity Pledge og tilsluttet sig FN's biodiversitetskonvention. PKA er også med i FAIRR, som har fokus på børsnoterede selskabers håndtering af biodiversitet.
Vand	8. Udledning til vand	Ton udledning til vand, der genereres af de virksomheder, der investeres i, pr. mio. EUR investeret, udtrykt som et vægtet gennemsnit	0,3	N/A	Data er fra ISS for børsnoterede aktier og obligationer.	PKA forsøger at påvirke selskaber til at blive mere miljøbevidste gennem aktivt ejerskab og samarbejde med andre investorer.
Affald	9. Andel af farligt affald og radioaktivt affald	Ton farligt affald og radioaktivt affald, der genereres af de virksomheder, der investeres i, pr. mio. EUR investeret, udtrykt som et vægtet gennemsnit	217	N/A	Data er fra ISS for børsnoterede aktier og obligationer.	PKA forsøger at påvirke selskaber til at blive mere miljøbevidste gennem aktivt ejerskab og samarbejde med andre investorer.
INDIKATORER VEDRØRENDE SOCIALE OG PERSONALEMÆSSIGE SPØRGSMÅL SAMT RESPEKT FOR MENNESKERETTIGHEDERNE OG BEKÆMPELSE AF KORRUPTION OG BESTIKKELSE						
Sociale og personale-mæssige spørgsmål	10. Overtrædelser af FN's Global Compact-principper og Organisationen for Økonomisk Samarbejde og Udviklings (OECD's) retningslinjer for multinationale virksomheder	Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder, der har været involveret i overtrædelser af FN's Global Compact-principper eller OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder	1%	N/A	Data er fra ISS for børsnoterede aktier og obligationer.	Når PKA investerer i selskaber, er det en del af processen, at vi bl.a. forholder os til, om selskaberne overholder FN's Global Compact-principper og OECD's retningslinjer. PKA screener regelmæssigt porteføljen for overtrædelse af FN's Global Compact-principper.

11. Mangel på processer og overholdelses-mekanismer til overvågning af overholdelsen af FN's Global Compact-principper og OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder	Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder uden politikker for overvågning af overholdelsen af FN's Global Compact-principper eller OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder eller mekanismer til behandling af klager med henblik på at imødegå overtrædelser af FN's Global Compact-principper eller OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder	13%	N/A	Data er fra ISS for børsnoterede aktier og obligationer.	PKA forsøger at påvirke selskaber til at tage sociale hensyn gennem aktivt ejerskab og samarbejde med andre investorer.
12. Ukorrigeret lønforskel mellem kønnene	Gennemsnitlig ukorrigeret lønforskel mellem kønnene i de investeringsmodtagende virksomheder	3%	N/A	Data er fra ISS for børsnoterede aktier og obligationer.	PKA forsøger at påvirke selskaber til mere ligeløn gennem aktivt ejerskab og samarbejde med andre investorer.
13. Kønsdiversitet i bestyrelsen	Forhold i gennemsnit mellem kvindelige og mandlige bestyrelsesmedlemmer i de investeringsmodtagende virksomheder udtrykt i procent af alle bestyrelsesmedlemmer	34%	N/A	Data er fra ISS for børsnoterede aktier og obligationer.	PKA forsøger at påvirke selskaber til mere kønsdiversitet gennem aktivt ejerskab og samarbejde med andre investorer.
14. Eksponering for kontroversielle våben (personelminer, klyngeammunition, kemiske våben og biologiske våben)	Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder, der er involveret i fremstilling eller salg af kontroversielle våben	0%	N/A	Data er fra ISS for børsnoterede aktier og obligationer.	PKA investerer ikke i kontroversielle våben, som strider imod internationale konventioner. PKA screener løbende investeringsporteføljen.

Indikatorer for investeringer i stater og supranationale organisationer

Indikator for negativ indvirkning på bæredygtighed		Parameter	Indvirkning 2022	Indvirkning 2021	Forklaring	Trufne foranstaltninger og planlagte foranstaltninger og mål fastsat for den næste referenceperiode
Miljømæssige	15. Drivhusgasintensitet	Investeringsmodtagende landes drivhusgasemissionsintensitet (ton CO ₂ /mio. EUR)	252	N/A	Data er fra ISS for børsnoterede aktier og obligationer.	PKA vil arbejde på at få forbedret datagrundlaget.
Sociale	16. Investeringsmodtagende lande forbundet med krænkelse af sociale rettigheder	Antallet af investeringsmodtagende lande forbundet med krænkelse af sociale rettigheder (absolut tal og relativt talt divideret med alle investeringsmodtagende lande) som omhandlet i internationale traktater og konventioner, FN's principper og i givet fald national lovgivning	N/A	N/A	Afventer yderligere afklaring af data.	PKA vil arbejde på at få forbedret datagrundlaget.

Indikatorer for investeringer i fast ejendom

Indikator for negativ indvirkning på bæredygtighed		Parameter	Indvirkning 2022	Indvirkning 2021	Forklaring	Trufne foranstaltninger og planlagte foranstaltninger og mål fastsat for den næste referenceperiode
Fossile brændstoffer	17. Eksponering for fossile brændstoffer via fast ejendom	Andel af investeringer i fast ejendom, der er involveret i udvinding, oplagring, transport eller fremstilling af fossile brændstoffer	0%	N/A	Data er fra de danske ejendomme og største investeringer i	PKA vil arbejde på at få forbedret datagrundlaget.

					udenlandske ejendomme.	
Energieffektivitet	18. Eksponering for energiineffektiv fast ejendom	Andel af investeringer i energiineffektiv fast ejendom	0%	N/A	Data er fra de største investeringer i udenlandske ejendomme.	For ejendoms- investeringer stiller vi høje krav til bl.a. energiforbedringer i form af certificeringer som Svanemærket og DGNB1-certificering i opførelsen af nye ejendomme. Datagrundlaget vil blive udbygget.

Beskrivelse af politikker for identifikation og prioritering af de vigtigste negative indvirkninger på bæredygtighedsfaktorer

PKA har besluttet, at bæredygtighedsfaktorer skal identificeres i forbindelse med vores investeringer. Det sikres ved følgende:

- PKA's Politik for ansvarlige investeringer (se [her](#)),
- PKA's Retningslinjer for ansvarlige investeringer
- PKA's Politik for aktivt ejerskab (se [her](#)),
- PKA's Skattepolitik (se [her](#))
- PKA's Lønpolitik (se [her](#))
- PKA's politik for håndtering af afskovning (se [her](#)).

Ovenstående politikker opdateres efter behov og mindst én gang årligt henblik på at sikre, at de er i overensstemmelse med PKA's udvikling og lovgivning.

PKA ønsker at være en ansvarlig investor og integrerer bæredygtighedshensyn i alle investeringsbeslutninger. PKA har særligt fokus på investeringernes effekt på miljø og klima, herunder CO₂-udledning. Det afspejles i PKA's målsætning om, at 15 % af formuen skal være investeret, hvor investeringerne bidrager til at forbedre miljø og klimaforhold. Det bidrager til nedbringelse af CO₂ og derved, at porteføljen bliver CO₂-neutral i 2050. Derfor er der bl.a. fokus på at nedbringe PAI-indikatorerne 1 - 6. Desuden har PKA valgt, at den ene af de fire frivillige indikatorer for negativ effekt vedrører investeringer i virksomheder uden initiativer til reduktion af CO₂-emissioner.

Investeringsstrategien indebærer også, at PKA sigter på at få investeringer til fremme af sociale formål for 10 mia. kr. i 2025. Målsætningen om at have mere bæredygtige børsnoterede aktier end det gennemsnitlige aktiemarked afspejles ligeledes i investeringsbeslutningerne. For nye og eksisterende investeringer i ejendomme stiller PKA bl.a. krav om lav klimapåvirkning, sundt indeklima og gode sociale forhold for beboerne. Desuden indgår biodiversitetsrisici og -hensyn som et krav i flere af de certificeringer, som vores ejendomme har. Fokus på biodiversitet afspejles desuden ved, at PKA har valgt at have en frivillig indikator, som måler den negative effekt på arter i naturen og beskyttede områder i skema 2.

I relation til hver enkelt investering ser vi blandt andet på miljømæssige, sociale og ledelsesmæssige forhold herunder menneskerettigheder, arbejdstagerrettigheder og bekæmpelse af korruption og bestikkelse. Vi forholder os herunder til, om selskaberne overholder FN Global Compacts 10 principper og konventioner mv. for skattebetalinger og aflønning. Vi har også fokus på overholdelse af Den Internationale Arbejdsorganisations (ILO) deklaration om fundamentale arbejdstagerrettigheder og Workforce Disclosure Initiative (WDI), der arbejder for at få selskaber til at offentliggøre deres tilgang til menneske- og arbejdstagerrettigheder. Vi forsøger derved at nedbringe tallene for PAI-indikator 10 og 11 og for de frivillige indikatorer om investeringer i virksomheder uden politik til forebyggelse af arbejdsulykker og investeringer i enheder uden en menneskerettighedspolitik i skema 3.

Tilgangen er formaliseret i en due diligence proces med involvering af en række afdelinger i PKA. Det indebærer bl.a., at vi afdækker investeringens mulige eksponering over for aktiviteter, som er omfattet af PKA's politikker og retningslinjer for ansvarlige investeringer. PKA investerer ikke i kontroversielle våben, som strider imod internationale konventioner, og ikke i selskaber, der producerer tobaksprodukter. Det afspejles ved, at indikator 14 om investeringer i kontroversielle våben er 0. Vi investerer ikke i kulmineselskaber eller oliesandselskaber, som vi vurderer, ikke er omstillingsparate – dvs. ikke har en konkret og troværdig plan for at afvikle disse aktiviteter. Der investeres ikke i kulforsyningsselskaber, hvor den samlede andel af omsætningen fra kulaktivitet er mere end 20 %, hvis selskaberne ikke er omstillingsparate.

Vi udøver aktivt ejerskab gennem en række aktiviteter, herunder overvågning, dialog, stemmeafgivelse, eksklusion, samarbejde med andre investorer og rapportering. Hvis selskaberne ikke er villige til dialog eller overtræder vores politikker og retningslinjer over en periode, bliver de ekskluderet og placeret på vores negativliste.

PKA's retningslinjer for ansvarlige investeringer gælder for hele porteføljen undtagen

- Finansielle produkter, hvor der investeres på baggrund af udviklingen på et aktiemarked, eller der investeres indirekte i kredit til virksomheder
 - Der kan det ikke udelukkes, at nogle selskaber er på PKA's eksklusionsliste. Vi undersøger, om retningslinjerne kan implementeres bredere
- I investeringer via fonde
 - Der er det et krav fra PKA, at retningslinjerne indarbejdes bedst muligt hos de enkelte fonde.

Frivillige indikatorer

Ud over de obligatoriske PAI-indikatorer har PKA valgt at medtage fire frivillige indikatorer, selvom loven kun kræver to. De fire indikatorer er:

- Investeringer i virksomheder uden initiativer til reduktion af CO₂-emissioner (indikator 4 i skema 2)
- Arter i naturen og beskyttede områder (indikator 14 i skema 2)
- Investeringer i virksomheder uden politik til forebyggelse af arbejdsulykker (indikator 1 i skema 3)
- Manglende menneskerettighedspolitik (indikator 9 i skema 3)

Indikatorerne er valgt af PKA's ESG Komité ud fra hensynet til, at de skal understøtte de ESG-karakteristika, som PKA fremmer. På miljøside er CO₂-reduktion valgt, fordi nedbringelse af investeringer i virksomheder uden initiativer til reduktion af CO₂ vil understøtte vores mål om at blive CO₂-neutral. Biodiversitet er valgt, da PKA ønsker at nedbringe negative effekter af investeringerne på biodiversiteten. PKA har i 2020 underskrevet Finance for Biodiversity Pledge, tilsluttet sig FN's biodiversitets-konvention og vedtaget en politik mod afskovning i 2022.

På det sociale område er indikatoren for manglende politik for forebyggelse af arbejdsulykker valgt, da den fungerer som en proxy for dårlige arbejdstagervilkår. Vores medlemmer vægter det højt, at der er fokus på arbejdstagervilkår. Virksomheder med manglende menneskerettighedspolitik er valgt, da PKA ønsker at øge fokus på beskyttelse af menneskerettigheder. Det skal bemærkes, at datadækningen på de frivillige indikatorer på nuværende tidspunkt er lav.

Data

Det skal bemærkes, at data generelt er en udfordring og vil være det en årrække. Derfor er de data vi offentliggør er behæftet med usikkerhed og offentliggøres efter bedste evne. Opgørelsesmetoderne udvikles løbende for at få et så retvisende billede som muligt. Det vil indebære, at tallene kan ændres de kommende år, i takt med at datakvaliteten og opgørelsesmetoderne forbedres. Data i skema 1, 2 og 3 er primært baseret på PAI-data fra dataleverandøren ISS for det børsnoterede marked. Derudover har PKA efter bedste evne indsamlet data for PAI-indikatoren vedr. CO₂ for investeringer i danske ejendomme, infrastrukturinvesteringer og enkelte investeringer i ikke-noterede virksomheder. Dækningen for scope 3 er begrænset og behæftet med særlig stor usikkerhed. På nuværende tidspunkt er der meget begrænset med data for PAI-indikatorer for det ikke noterede marked, men det forventes gradvist at blive forbedret især for så vidt angår investeringer i europæiske virksomheder i takt med, at kravene i EU's direktiv om virksomheders bæredygtighedsrapportering (CSRD) indføres.

Data for udledning af CO₂ i skema 1 er baseret på oplysninger fra både børsnoterede selskaber (aktier, obligationer og derivater), ejendomme, infrastruktur og unoterede selskaber. Datagrundlaget for CO₂ er mere omfattende end tidligere offentliggjorte data fx i TCFD-rapport og derfor ikke direkte sammenligneligt.

Politikker for aktivt ejerskab

Formålet med PKA's politik for aktivt ejerskab er at sætte rammerne for det samfundsansvar, som PKA ønsker at tage som en aktiv investor, og at påvirke selskaberne i retning af en langsigtet, bæredygtig og ansvarlig værdiskabelse. Det er PKA's overbevisning, at fokus på god selskabsledelse og forretningsmodeller, som er samfunds-, miljø- og klimamæssigt ansvarlige, vil bidrage til selskabernes langsigtede værdiskabelse og skabe mere stabil afkast til aktionærene.

Ved at udøve aktivt ejerskab kan PKA sikre vores medlemmer en solid pension, fordi vi investerer deres penge ansvarligt samtidig med, at vi bidrager til at sikre, at de pensioneres i en mere bæredygtig fremtid ud fra et økonomisk, samfundsmæssigt og klimamæssigt perspektiv. Aktivt ejerskab vil bidrage til, at PKA's investeringer gradvist får en mindre negativ effekt afspejlet i at PAI-indikatorerne gradvist bliver mindre. Det kan dog i en årrække dog være svært at bruge PAI-indikatorerne aktivt, da data vil være behæftet med usikkerhed og dækningsgraden vil for nogle indikatorer være meget lav.

PKA udfører aktivt ejerskab gennem en række aktiviteter, herunder overvågning, dialog, stemmeafgivning, eksklusion fra investeringsuniverset, samarbejde med andre investorer og rapportering. Dialogen med de børsnoterede selskaber er en essentiel del af PKA's aktive ejerskab. PKA er, i samarbejde med EOS at Federated Hermes, i løbende dialog med en del selskaber i porteføljen om deres arbejde med ansvarlighed. Dialogen giver mulighed for at løse udfordringer, hvis fx selskabernes strategi, finansielle og ikke-finansielle resultater, risiko, kapitalstruktur, aflønning af ledelse, sociale og miljømæssige indvirkning og/eller selskabsledelse ikke er forenelig med PKA's Politik for ansvarlige investeringer, retningslinjer for ansvarlige investeringer, skattepolitik og en række internationale principper.

PKA prioriterer dialog med selskaberne fremfor at sælge sine ejerandele, da frasalg ikke ville give selskaberne mulighed for at forbedre deres forretningsgrundlag. PKA finder, at dialog er den bedste vej til at skabe positive forandringer hos selskaberne og dermed større langsigtet værdiskabelse til medlemmernes pensioner og samfundet generelt. Hvis vi finder ud af, at et selskab potentielt opererer i strid med PKA's politikker og retningslinjer for ansvarlige investeringer, bliver det indstillet til PKA's interne ESG Komité at beslutte, om selskabet skal sættes på PKA's observationsliste og/eller dialogliste.

Hvis et selskab placeres på PKA's dialogliste, vil PKA udøve aktivt ejerskab for at undersøge selskabets potentielle brud på politikkerne og retningslinjerne og dets udvikling nærmere, bl.a. ved at gå i dialog med selskabet. PKA's dialogliste er todelt – én liste som viser alle de selskaber i PKA's portefølje, som virksomheden EOS at Federated Hermes p.t. undersøger for brud, og PKA's egen liste,

som er en oversigt over selskaber, som PKA er i direkte dialog med, eller som PKA har bedt EOS at Federated Hermes om at gå i dialog med i tæt samarbejde med PKA. Hvis et selskab placeres på PKA's observationsliste, er der opdaget et brud på PKA's politikker og retningslinjer, og PKA vil udøve aktivt ejerskab for at undersøge dette brud og dets udvikling nærmere. Afhængig af selskabets udvikling vil PKA's ESG Komité indenfor 36 måneder beslutte, om selskabet kan genoptages i investeringsuniverset eller skal ekskluderes helt fra PKA's investeringsunivers og sættes på negativlisten. Virksomheder på negativlisten vurderes at ville have forøget PKA's negative påvirkning målt ved PAI-indikatorerne.

PKA offentliggør beholdnings-, dialog-, observations- og negativliste [her](#). Listerne opdateres ca. kvartalsvist.

Henvisninger til internationale standarder

Som led i PKA's hensyntagen til negative indvirkninger på bæredygtighedsfaktorer overholder vi blandt andet følgende internationale normer, forpligtelser og konventioner:

- FN's 17 Verdensmål (med særligt fokus på nr. 5: ligestilling, nr. 6: rent vand og sanitet, nr.7: bæredygtig energi, nr. 8: anstændige jobs og økonomisk vækst, nr. 9 industri, innovation og infrastruktur, nr. 11: bæredygtige byer og lokalsamfund og nr. 13: klimaindsats)
- FN Global Compacts 10 principper
- FN's Verdenserklæring om menneskerettigheder
- FN's Konvention mod korruption
- FN's Principper for ansvarlige investeringer (PRI)
- Den Internationale Arbejdsorganisations (ILO) deklARATION om fundamentale arbejdstagerrettigheder
- Rio-deklARATIONEN om miljø og udvikling
- Konventionen om brug af visse konventionelle våben
- Konventionen om kemiske våben
- Konventionen om biologiske våben
- Konventionen om klyngebomber (Oslo konventionen)
- Konventionen om antipersonelle landminer (Ottawa konventionen)
- Traktaten om ikke-spredning af kernevåben
- FN's klimakonvention (UNFCCC) Paris-aftale
- FN's Biodiversitetskonvention

PKA samarbejder desuden aktivt med en række internationale organisationer, som arbejder med ansvarlighed, blandt andre:

- The Institutional Investors Group on Climate Change (IIGCC) og det tilhørende samarbejde Climate Action 100+, Paris Aligned Investment Initiative (PAII) og Net Zero Engagement Initiative (NZEI). IIGCC arbejder for at skabe bedre rammer for klimainvesteringer og håndtering af risici forbundet med klimaforandringerne, herunder hjælpe institutionelle investorer med at blive CO₂ neutrale i 2050
- Net Zero Asset Owner Alliance (NZAOA), der har til formål at hjælpe institutionelle investorer med at blive CO₂-neutrale i 2050 og indfri Paris-aftalens målsætning
- Carbon Disclosure Product (CDP), som blev lanceret i 2000 for at fremskynde løsninger på klimaforandringerne ved at stille relevante data til rådighed for blandt andet institutionelle investorer.
- FN Global Compact, der er det største initiativ indenfor ansvarlig virksomhedspraksis
- Task Force on Climate-Related Financial Disclosures (TCFD), som er et globalt initiativ som skal fremme gennemsigtighed omkring klimapåvirkning, risici og tiltag hos virksomheder og investorer.
- FN PRI, der fremmer arbejdet med ansvarlige investeringer gennem seks principper, herunder udøvelse af aktivt ejerskab
- Workforce Disclosure Initiative (WDI), der arbejder for at få selskaber til at offentliggøre deres tilgang til menneske- og arbejdstagerrettigheder
- Investor Alliance for Human Rights
- Finance for Biodiversity Pledge, som startede i 2020 med det formål at højne opmærksomheden hos verdens ledere og institutionelle investorer om den vigtige rolle, som investeringer

spiller i forhold til bevaring og genopretning af biodiversitet

- FAIRR, som er en velgørenhedsorganisation, støttet af investorer, hvis formål er at skabe øget opmærksomhed på ESG-relaterede risici og muligheder i fødevarersektoren globalt
- Nature Action 100, som er et investorinitiativ, som har fokus på at gå i dialog med de 100 største børsnoterede selskaber om deres ambitioner og indsatser for håndtering af tab af natur og biodiversitet. Nature Action 100 er som Climate Action 100+ blot med fokus på biodiversitet.

Vi samarbejder ligeledes (under hensyntagen til konkurrenceretlige regler) direkte med andre aktionærer, når vi har fælles interesse i at påvirke selskaber, som vi og de andre aktionærer har investeret i. Herved sikrer vi et samspil med øvrige aktionærer gennem åbenhed og gennemsigtighed. Dette skaber grundlag for konstruktiv dialog, der sikrer den bedst mulige fremtid for det pågældende selskab, dets aktionærer og samfundet. Samarbejdet er med til at påvirke selskabets ledelse, så fokus er på de langsigtede resultater.

Historisk sammenligning

Da PKA offentliggør denne erklæring om de vigtigste negative indvirkninger på bæredygtighedsfaktorer for første gang i forbindelse med referenceperioden 1. januar 2022 til 31. december 2022, er det ikke muligt at lave en historisk sammenligning af en periode forud for denne referenceperiode.

Skema 2

Andre indikatorer for de vigtigste negative indvirkninger på bæredygtighedsfaktorer

Supplerende klimarelaterede og andre miljørelaterede indikatorer

Negativ indvirkning på bæredygtighed	Negativ indvirkning på bæredygtighedsfaktorer (kvalitativ eller kvantitativ)	Parameter	Indvirkning 2022	Indvirkning 2021	Forklaring	Trufne foranstaltninger og planlagte foranstaltninger og mål fastsat for den næste referenceperiode
Indikatorer for investeringer i investeringsmodtagende virksomheder						
KLIMARELATEREDE OG ANDRE MILJØRELATEREDE INDIKATORER						
Emissioner	4. Investeringer i virksomheder uden initiativer til reduktion af CO ₂ -emissioner	Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder uden initiativer til reduktion af CO ₂ -emissioner med henblik på tilpasning til Paris- aftalen	64%	N/A	Data er fra ISS for børsnoterede aktier og obligationer.	PKA forsøger at påvirke selskaber til at nedbringe CO ₂ -udledningen gennem aktivt ejerskab og samarbejde med andre investorer herunder Climate Action 100+

Udledning af vand, affald og materiale	14. Arter i naturen og beskyttede områder	1. Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder, hvis aktiviteter påvirker udryddelsestruede arter 2. Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder uden en politik for beskyttelse af biodiversitet, der omfatter driftsanlæg, der ejes, lejes, forvaltes i eller støder op til et beskyttet område eller et område af høj biodiversitetsværdi uden for beskyttede områder	0%	N/A	Data er fra ISS for børsnoterede aktier og obligationer.	PKA forsøger at påvirke selskaber til at tage mere hensyn til biodiversiteten. Der sker bl.a. gennem Nature Action 100, hvor der fokus på de største virksomheder, der påvirker biodiversiteten negativt.
--	---	---	----	-----	--	---

Skema 3						
Supplerende indikatorer vedrørende sociale og personalemæssige spørgsmål samt respekt for menneskerettighederne og bekæmpelse af korruption og bestikkelse						
INDIKATORER VEDRØRENDE SOCIALE OG PERSONALEMÆSSIGE SPØRGSMÅL SAMT RESPEKT FOR MENNESKERETTIGHEDERNE OG BEKÆMPELSE AF KORRUPTION OG BESTIKKELSE						
Negativ indvirkning på bæredygtighed	Negativ indvirkning på bæredygtighedsfaktorer (kvalitativ eller kvantitativ)	Parameter	Indvirkning 2022	Indvirkning 2021	Forklaring	Trufne foranstaltninger og planlagte foranstaltninger og mål fastsat for den næste referenceperiode
Indikatorer for investeringer i investeringsmodtagende virksomheder						
Sociale og personalemæssige spørgsmål	1. Investeringer i virksomheder uden politikker til forebyggelse af arbejdsulykker	Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder uden politikker til forebyggelse af arbejdsulykker	19%	N/A	Data er fra ISS for børsnoterede aktier og obligationer.	PKA har fokus på overholdelse af Den Internationale Arbejdsorganisations (ILO) deklARATION om fundamentale arbejdstagerrettigheder og Workforce Disclosure Initiative (WDI).
Menneskerettigheder	9. Manglende menneskerettighedspolitik	Andel af investeringer i enheder uden en menneskerettighedspolitik	16%	N/A	Data er fra ISS for børsnoterede aktier og obligationer.	PKA forsøger at påvirke selskaber til mere at have mere fokus på menneskerettigheder gennem aktivt ejerskab og samarbejde med andre investorer.